

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Jméno diplomanta:	Vojtěch Bubák
Téma práce:	Vybrané aspekty použití odposlechů v trestním řízení
Rozsah práce	49 stran
Datum odevzdání práce:	30.4.2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku, která rozhodně nepatří k častým tématům kvalifikačních prací, ačkoliv jde o problematiku nesporně atraktivní. Je tomu tak zejména proto, že se jedná o problematiku poměrně komorní, jejíž právní úprava je dosti komplikovaná a navíc podléhající častým vývojovým změnám. Nadto tato problematika zahrnuje řadu sporných a diskusních otázek, které v odborné literatuře ani v judikatuře nebyly dosud uspokojivě řešeny. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice odposlechů, považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika odposlechů je předně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože úzce orientovaných prací není mnoho, takže často třeba čerpat z obecněji orientovaných prací. Náročná je práce ovšem i na vlastní zpracování, protože vyžaduje nejen poměrně hluboké znalosti právní úpravy samotných analyzovaných institutů, ale rovněž publikované soudní judikatury, nehledě k tomu, že některé informace jsou v režimu utajení, tedy pro běžného diplomanta nedostupné. Metoda deskripce a kritické analýzy, které diplomant zvolil, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomant se nejprve věnuje ústavním limitům odposlechů, na což navazuje rozбором obecných hmotněprávních a procesních podmínek a předpokladů pro jejich provedení. Zvláštní pozornost je přitom věnována některým speciálním případům (odposlechy prováděné zpravodajskými službami, věznicí aj.). Samostatná kapitola je pak věnována otázkám tzv. prostorových odposlechů. Práce ústí v návrhy de lege ferenda. Systematika členění práce je proto zcela logická a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako rozhodně zdařilou. Správně jsou identifikována ustanovení Listiny a Úmluvy, která jsou odposlechy dotčena. Velmi pěkně je rovněž zpracován rozbor podmínek pro zákonnost předmětných zásahů, jak jej lze dovozovat z judikatury ESLP. Výklad předpokladů pro nařízení odposlechů je zpracován pečlivě a přehledně. Správně diplomant reflektuje závěry Ústavního soudu ČR pro určení funkční a místní příslušnosti soudu pro nařízení odposlechů podle § 26 tr. řádu. Souhlasit třeba s výkladem požadavku subsidiarity odposlechů pro objasňování skutku. Kvitovat třeba rovněž partii věnovanou vnitřním a vnějším kontrolním mechanismům ve vztahu k provádění odposlechů. Přisvědčit třeba názoru diplomanta na výjimečnou možnost prolomení nepřipustnosti komunikace mezi obviněným a jeho advokátem, je-li ve stíhaném skutku podezřelým právě advokát. V partii věnované problematice odposlechů prováděných zpravodajskými službami diplomant důvodně upozorňuje na nežádoucí opakované tendence exekutivy prolomit nepoužitelnost záznamů takových odposlechů v trestním řízení. Rozhodně kladně třeba hodnotit, že se diplomant ve své práci věnuje rovněž sporné problematice záznamů a odposlechů tzv. „vězeňských“ telefonátů, které stojí poněkud mimo zájem odborné veřejnosti. Ačkoliv se jedná o záznam, resp. o odposlech založený přímo zákonem, jehož legitimitu standardně připouští judikatura, je třeba souhlasit s diplomantem, že není zcela jasné, ve kterých případech jej lze připustit jako důkaz v trestním řízení. Závěr, ke kterému

v tomto směru diplomant dospívá, je rozhodně smysluplný. Kvitovat třeba rovněž pozornost věnovanou problematice tzv. přeshraničních odposlechů. Pěkně zpracované je srovnání se slovenskou a britskou úpravou, kde diplomant výstižně upozorňuje na odlišnosti a zejména k nim zaujímá i vlastní hodnotící úsudek. Pokud pak jde tzv. prostorový odposlech, pak velmi přehledně je zpracováno srovnání podmínek odposlechů podle § 88 tr. řádu a prostorových odposlechů podle § 158d tr. řádu. Určitě důvodná je kritika stavu, kdy pro prostorové odposlechy jsou zákonem nedůvodně stanoveny podstatně mírnější podmínky, ačkoliv i zde dochází k zásahům do soukromí a ačkoliv ESLP i zde požaduje stejnou míru ochrany, jako pro standardní odposlechy. Požadavek výslovné zákonné úpravy, který diplomant vyslovuje, je nepochybně důvodný a správný.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako určitě zdařilou. Diplomant především prokázal výbornou orientaci nejen v samotné právní úpravě zkoumané problematiky, ale rovněž v literárních pracích, které jsou této problematice věnovány, a zejména v judikatuře, včetně nálezů Ústavního soudu a rozhodnutí ESLP. Kladem práce nesporně je systematika výkladu, pečlivost, náležitá hloubka a odborná úroveň zpracování, příkladná práce s prameny, jakož i velmi dobré vyjadřování a formulování vlastních myšlenek a závěrů. Text práce je zpracován srozumitelně a přehledně. S prameny diplomant pracuje samostatně, příkladně a naprosto efektivně.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn velmi dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza právní úpravy a názorů prezentovaných v odborné literatuře a v judikatuře prokazují samostatný přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje otázkami obecnými, přes rozbor vybraných institutů až po náměty de lege ferenda.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních pramenů a zejména z judikatury. Zastoupeny jsou i práce zahraničních autorů. Veškeré prameny, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky rozhodně odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování jsou velmi pěkné.

5. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Zda diplomant považuje za vhodné, aby okruh trestných činů, ve vztahu k nimž je možno nařídit odposlech, byl vymezen obecnou formulací „jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva“.

V Praze dne 25.5.2024

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent